

THE PALIVERSE PROJECT

Το σύμπαν της σοφίας του Βούδα

Ο Τριμερής Κανόνας (Tīpiṭaka)

Ο Κανόνας των Ομιλιών (Sutta Piṭaka)

5. Η συλλογή των μικρών κειμένων (5. Khuddaka Nikāya)

16. Η μεγάλη επεξήγηση (16. Mahāniddesaṭṭhi)

6. Επεξήγηση της ομιλίας για τα γηρατειά (6. Jarāsuttaniddeso)

[Mnd 6, PTS 117-138]

PaliVerse

5. Η συλλογή των μικρών κειμένων

16. Η μεγάλη επεξήγηση

6. Πραγμάτευση της ομιλίας για το γήρας

Τώρα θα εκθέσει την ανάλυση της ομιλίας για το γήρας -

- 39.** Σύντομη πράγματι είναι αυτή η ζωή, πριν από τα εκατό χρόνια πεθαίνει·
Ακόμα κι αν κάποιος ζει πέρα από αυτά, τότε βέβαια πεθαίνει από γηρατειά.

«Σύντομη πράγματι είναι αυτή η ζωή». «Ζωή»: η ζωτικότητα, η διάρκεια, η συντήρηση, η διατήρηση, η κίνηση, η λειτουργία, η προστασία, η ζωή, η ζωτική ικανότητα. Επιπλέον, με δύο τρόπους η ζωή είναι μικρή, η ζωή είναι σύντομη -λόγω της περιορισμένης διάρκειας η ζωή είναι μικρή, ή λόγω της περιορισμένης ουσίας η ζωή είναι μικρή. Πώς λόγω της περιορισμένης διάρκειας η ζωή είναι μικρή; Στην παρελθούσα στιγμή της συνείδησης έζησε, δεν ζει, δεν θα ζήσει· στη μελλοντική στιγμή της συνείδησης θα ζήσει, δεν ζει, δεν έζησε· στην παρούσα στιγμή της συνείδησης ζει, δεν έζησε, δεν θα ζήσει.

«Η ζωή και η ατομική ύπαρξη, και η ευτυχία και η δυστυχία ολόκληρες·
συνδεδεμένες με μία συνείδηση, η στιγμή εξελίσσεται γρήγορα.

«Ογδόντα τέσσερις χιλιάδες κοσμικοί κύκλοι παραμένουν, αυτοί οι θεοί·
αλλά ούτε αυτοί ζουν, συνδεδεμένοι με δύο συνειδήσεις.

«Αυτά που κατέπαυσαν του πεθαίνοντος, ή του παραμένοντος εδώ·
όλα τα συναθροίσματα είναι όμοια, έφυγαν χωρίς επανασύνδεση.

«Και αυτά που διαλύθηκαν αμέσως πριν, και αυτά που θα διαλυθούν στο
μέλλον·
αυτών που κατέπαυσαν στο μεταξύ, δεν υπάρχει διαφορά στο χαρακτηριστικό.

«Με το μη γεννημένο δεν γεννήθηκε, με το παρόν ζει·
με τη διάλυση της συνείδησης ο κόσμος είναι νεκρός, η έννοια είναι υπέρτατη
αλήθεια.

«Όπως τα επιρρεπή κυλούν, μεταμορφωμένα από την επιθυμία·
με αδιάκοπη ροή κυλούν, με τις έξι αισθητήριες βάσεις ως συνθήκη.

«Χωρίς αποθήκη έχουν φύγει τα σπασμένα, σωρός δεν υπάρχει στο μέλλον·
αυτά που γεννήθηκαν και στέκονται, είναι σαν σπόρος σιναπιού στην άκρη
βελόνας.

«Των φαινομένων που γεννήθηκαν, η διάλυσή τους είναι μπροστά·
υποκείμενα σε αποσύνθεση στέκονται, ανάμεικτα με τα παλιά.

«Από το αόρατο έρχονται, μετά τη διάλυση πηγαίνουν στο αόρατο·

όπως η έγερση της αστραπής στον ουρανό, εγείρονται και παρακμάζουν».

Έτσι λόγω της περιορισμένης διάρκειας η ζωή είναι μικρή.

Πώς λόγω της περιορισμένης ουσίας η ζωή είναι μικρή; Η ζωή εξαρτάται από την εισπνοή, η ζωή εξαρτάται από την εκπνοή, η ζωή εξαρτάται από την εισπνοή και την εκπνοή, η ζωή εξαρτάται από τα πρωταρχικά υλικά στοιχεία, η ζωή εξαρτάται από τη φαγώσιμη τροφή, η ζωή εξαρτάται από τη θερμότητα, η ζωή εξαρτάται από τη συνείδηση. Και η ρίζα αυτών είναι αδύναμη, και οι προηγούμενες αιτίες αυτών είναι αδύναμες, όποιες συνθήκες κι αυτές είναι αδύναμες, και όσες είναι παραγωγικές κι αυτές είναι αδύναμες, και τα συνυπάρχοντα αυτών είναι αδύναμα, και οι συσχετίσεις αυτών είναι αδύναμες, και τα συγγενημένα αυτών είναι αδύναμα, και αυτή που συνδέει κι αυτή είναι αδύναμη. Αμοιβαία αυτά είναι πάντα αδύναμα, αμοιβαία αυτά είναι ασταθή. Αμοιβαία αυτά καταστρέφουν το ένα το άλλο, διότι δεν υπάρχει προστάτης του ενός για το άλλο, ούτε στηρίζουν το ένα το άλλο αυτά. Και αυτός που τα παράγει δεν βρίσκεται.

«Και κανείς δεν χάνεται από κανέναν, και αυτοί οι γκαντχάμπα πράγματι εντελώς·

από τα προηγούμενα παράχθηκαν αυτά, και όσα ήταν παραγωγικά αυτά πέθαναν πριν·

και τα προηγούμενα και τα επόμενα, αμοιβαία ποτέ δεν είδαν το ένα το άλλο».

Έτσι λόγω της περιορισμένης ουσίας η ζωή είναι μικρή.

Επιπλέον, αναφορικά με τη ζωή των θεών που κυβερνώνται από τους τέσσερις μεγάλους βασιλείς, η ζωή των ανθρώπων είναι μικρή, περιορισμένη, σύντομη, στιγμιαία, ελαφριά, εφήμερη, χωρίς διάρκεια, χωρίς μακρά παραμονή. Των Τριάντα Τριών θεών... κ.λπ... των θεών Γιάμα... των θεών Τουσίτα... των δημιουργοχαρών θεών... των θεών που ελέγχουν τα δημιουργήματα άλλων... αναφορικά με τη ζωή των θεών της συντροφιάς του Βράχμα, η ζωή των ανθρώπων είναι μικρή, περιορισμένη, σύντομη, στιγμιαία, ελαφριά, εφήμερη, χωρίς διάρκεια, χωρίς μακρά παραμονή. Διότι αυτό ειπώθηκε από τον Ευλογημένο - «Σύντομη είναι αυτή, μοναχοί, η διάρκεια ζωής των ανθρώπων· πρέπει να πάει κανείς στον επόμενο κόσμο· με σοφία πρέπει να κατανοηθεί, πρέπει να γίνει το καλό, πρέπει να ακολουθηθεί η άγια ζωή· δεν υπάρχει αθανασία για αυτόν που γεννήθηκε. Αυτός, μοναχοί, που ζει πολύ, ζει εκατό χρόνια ή λίγο περισσότερο.

«Σύντομη είναι η διάρκεια ζωής των ανθρώπων, πρέπει να την περιφρονεί ο καλός άνθρωπος·

ας ζει σαν να έχει το κεφάλι του στις φλόγες, δεν υπάρχει μη-έλευση του θανάτου.

«Περνούν οι μέρες και οι νύχτες, η ζωή σταματά·

η διάρκεια ζωής των θνητών εξαντλείται, όπως το νερό των μικρών ποταμών».

Σύντομη πράγματι είναι αυτή η ζωή.

Πριν από τα εκατό χρόνια πεθαίνει. Και στο στάδιο του καλάλα πεθαίνει, αποθνήσκει, εξαφανίζεται, διαλύεται· και στο στάδιο του αμπούντα πεθαίνει, αποθνήσκει, εξαφανίζεται, διαλύεται· και στο στάδιο της πεσί πεθαίνει, αποθνήσκει, εξαφανίζεται, διαλύεται· και στο στάδιο του γκάννα πεθαίνει, αποθνήσκει, εξαφανίζεται, διαλύεται· και στο στάδιο των κλαδιών πεθαίνει, αποθνήσκει, εξαφανίζεται, διαλύεται· και μόλις γεννηθεί πεθαίνει, αποθνήσκει, εξαφανίζεται, διαλύεται· και στο σπίτι του τοκετού πεθαίνει, αποθνήσκει, εξαφανίζεται, διαλύεται· και στο μισό μήνα πεθαίνει, αποθνήσκει, εξαφανίζεται, διαλύεται· και στον ένα μήνα πεθαίνει, αποθνήσκει, εξαφανίζεται, διαλύεται· και στους δύο μήνες... κ.λπ... και στους τρεις μήνες... και στους τέσσερις μήνες... και στους πέντε μήνες πεθαίνει, αποθνήσκει, εξαφανίζεται, διαλύεται· και στους έξι μήνες... και στους επτά μήνες... και στους οκτώ μήνες... και στους εννέα μήνες... και στους δέκα μήνες... και στον ένα χρόνο πεθαίνει, αποθνήσκει, εξαφανίζεται, διαλύεται· και στα δύο χρόνια... και στα τρία χρόνια... και στα τέσσερα χρόνια... και στα πέντε χρόνια... και στα έξι χρόνια... και στα επτά χρόνια... και στα οκτώ χρόνια... και στα εννέα χρόνια... και στα δέκα χρόνια... και στα είκοσι χρόνια... και στα τριάντα χρόνια... και στα σαράντα χρόνια... και στα πενήντα χρόνια... και στα εξήντα χρόνια... και στα εβδομήντα χρόνια... και στα ογδόντα χρόνια... και στα ενενήντα χρόνια πεθαίνει, αποθνήσκει, εξαφανίζεται, διαλύεται - πριν από τα εκατό χρόνια πεθαίνει.

«Ακόμα κι αν κάποιος ζει πέρα από αυτά»: Αυτός που αφού υπερβεί τα εκατό χρόνια ζει, αυτός ζει ένα χρόνο, ή ζει δύο χρόνια, ή ζει τρία χρόνια, ή ζει τέσσερα χρόνια, ή ζει πέντε χρόνια... κ.λπ... ή ζει δέκα χρόνια, ή ζει είκοσι χρόνια, ή ζει τριάντα χρόνια, ή ζει σαράντα χρόνια - ακόμα κι αν κάποιος ζει πέρα από αυτά. «Τότε βέβαια αυτός πεθαίνει από γηρατειά»: Όταν γίνεται γηραιός, ηλικιωμένος, προχωρημένης ηλικίας, έχει διανύσει μεγάλη περίοδο και έχει φτάσει στο τέλος της ζωής του, με σπασμένα δόντια, με γκρίζα μαλλιά, με αραιά μαλλιά, με φαλακρό κεφάλι, με ρυτίδες, με σώμα γεμάτο κηλίδες, κυρτός, σκυμμένος, στηριζόμενος σε μπαστούνι, αυτός πεθαίνει από γηρατειά, αποθνήσκει, εξαφανίζεται, διαλύεται· δεν υπάρχει απελευθέρωση από τον θάνατο.

«Όπως των ώριμων καρπών, νωρίς με την ανατολή του ηλίου υπάρχει φόβος από την πτώση·

Έτσι των γεννημένων θνητών, πάντα υπάρχει φόβος από τον θάνατο.

«Όπως τα πήλινα δοχεία του αγγειοπλάστη·

όλα καταλήγουν στο σπάσιμο, έτσι είναι η ζωή των θνητών.

«Νεαροί και μεγάλοι, όσοι είναι αδαείς και όσοι σοφοί·

όλοι υπό την εξουσία του θανάτου πηγαίνουν, όλοι προς τον θάνατο πορεύονται.

«Αυτών που έχουν καταληφθεί από τον θάνατο, που πηγαίνουν στον μεταθανάτιο κόσμο·

ο πατέρας δεν προστατεύει το παιδί, ούτε ο συγγενής τους συγγενείς.

«Ενώ οι συγγενείς κοιτούν, δεσ πώς θρηνούν με πολλούς τρόπους·

ένας ένας από τους θνητούς, σαν βόδι για σφαγή οδηγείται·

έτσι πλήττεται ο κόσμος, από τον θάνατο και από το γήρας».

Τότε βέβαια αυτός πεθαίνει από γηρατειά.

Γι' αυτό είπε ο Ευλογημένος -

«Σύντομη πράγματι είναι αυτή η ζωή, πριν από τα εκατό χρόνια πεθαίνει· ακόμα κι αν κάποιος ζει πέρα από αυτά, τότε βέβαια πεθαίνει από γηρατειά».

- 40.** Θλίβονται οι άνθρωποι για ό,τι θεωρούν δικό τους, διότι δεν υπάρχουν μόνιμες κατοχές·
Αυτό είναι υποκείμενο σε χωρισμό, έτσι βλέποντας ας μην κατοικεί κανείς σε σπίτι.

«Θλίβονται οι άνθρωποι για ό,τι θεωρούν δικό τους». «Άνθρωποι»: οι πολεμιστές και οι βραχμάνοι και οι έμποροι και οι εργάτες και οι οικοδεσπότες και οι αναχωρητές και οι θεοί και οι άνθρωποι. «Ιδιοκτησία»: υπάρχουν δύο είδη ιδιοκτησίας - η ιδιοκτησία της επιθυμίας και η ιδιοκτησία της λανθασμένης άποψης... κ.λπ... αυτή είναι η ιδιοκτησία της επιθυμίας... κ.λπ... αυτή είναι η ιδιοκτησία της λανθασμένης άποψης. Σε ό,τι θεωρούν δικό τους αντικείμενο, ακόμη και φοβούμενοι την αρπαγή θλίβονται, ακόμη και όταν αρπάζεται θλίβονται, ακόμη και όταν έχει αρπαχθεί θλίβονται. Σε ό,τι θεωρούν δικό τους αντικείμενο, ακόμη και φοβούμενοι τη μεταβολή θλίβονται, ακόμη και όταν μεταβάλλεται θλίβονται, ακόμη και όταν έχει μεταβληθεί θλίβονται, εξαντλούνται, θρηνούν, χτυπώντας το στήθος τους κλαίνε, περιπίπτουν σε σύγχυση - θλίβονται οι άνθρωποι για ό,τι θεωρούν δικό τους.

«Διότι δεν υπάρχουν μόνιμες κατοχές». Υπάρχουν δύο κατοχές - η κατοχή της επιθυμίας και η κατοχή της λανθασμένης άποψης... κ.λπ... αυτή είναι η κατοχή της επιθυμίας... κ.λπ... αυτή είναι η κατοχή της λανθασμένης άποψης. Η κατοχή της επιθυμίας είναι παροδική, συνθηκοκρατημένη, εξαρτώμενα γεγεννημένη, υποκείμενη σε καταστροφή, έχουσα τη φύση της παρακμής, υποκείμενη στη φθίση, έχουσα τη φύση της παύσης, υποκείμενη σε μεταβολή. Και η κατοχή της λανθασμένης άποψης είναι παροδική, συνθηκοκρατημένη, εξαρτώμενα γεγεννημένη, υποκείμενη σε καταστροφή, έχουσα τη φύση της παρακμής, υποκείμενη στη φθίση, έχουσα τη φύση της παύσης, υποκείμενη σε μεταβολή. Διότι αυτό ειπώθηκε από τον Ευλογημένο - «Βλέπετε, μοναχοί, εκείνη την κατοχή, της οποίας η κατοχή θα ήταν μόνιμη, σταθερή, αιώνια, μη υποκείμενη σε μεταβολή και θα παρέμενε έτσι για πάντα;» «Όχι, Σεβάσμιε Κύριε». «Καλώς, μοναχοί! Κι εγώ, μοναχοί, δεν βλέπω εκείνη την κατοχή, της οποίας η κατοχή θα ήταν μόνιμη, σταθερή, αιώνια, μη υποκείμενη σε μεταβολή και θα παρέμενε έτσι για πάντα». Κατοχές μόνιμες, σταθερές, αιώνιες, μη υποκείμενες σε μεταβολή δεν υπάρχουν, δεν είναι, δεν υφίστανται, δεν βρίσκονται - διότι δεν υπάρχουν μόνιμες κατοχές.

«Αυτό είναι υποκείμενο σε χωρισμό». Όταν ο χωρισμός, ο αποχωρισμός, η μεταβολή υπάρχει, υφίσταται, βρίσκεται. Διότι αυτό ειπώθηκε από τον Ευλογημένο - «Αρκετά, Άναντα! Μη λυπάσαι, μη θρηνείς. Δεν σου το είπα αυτό, Άναντα, εκ των προτέρων - 'από όλα τα αγαπημένα και ευχάριστα υπάρχει χωρισμός, αποχωρισμός, μεταβολή. Πώς θα μπορούσε να είναι δυνατόν εδώ, Άναντα - αυτό που έχει γεννηθεί, που έχει δημιουργηθεί, που είναι συνθηκοκρατημένο, που έχει τη φύση της αποσύνθεσης, αυτό βεβαίως να μην αποσυντεθεί! Αυτό είναι αδύνατον. Από τη μεταβολή και την αλλαγή

των προηγούμενων συναθροισμάτων, στοιχείων και αισθητήριων βάσεων, τα επόμενα συναθροίσματα και στοιχεία και αισθητήριες βάσεις εγείρονται» - αυτό είναι υποκείμενο σε χωρισμό.

«Έτσι βλέποντας ας μην κατοικεί κανείς σε σπίτι». «Έτσι»: σύνδεση λέξεων, συνένωση λέξεων, εκπλήρωση λέξεων, συνδυασμός γραμμάτων, ομαλότητα φράσεων, διαδοχή λέξεων, αυτό είναι. «Έτσι»: έτσι βλέποντας, αφού είδε, αφού ζύγισε, αφού εξέτασε, αφού διαλεύκανε, αφού έκανε σαφές στα είδη ιδιοκτησίας - έτσι βλέποντας. «Ας μην κατοικεί κανείς σε σπίτι»: αφού έκοψε κάθε εμπόδιο οικογενειακής ζωής, αφού έκοψε το εμπόδιο γιων και συζύγου, αφού έκοψε το εμπόδιο συγγενών, αφού έκοψε το εμπόδιο φίλων και υπηρετών, αφού έκοψε το εμπόδιο αποθήκευσης, αφού ξύρισε μαλλιά και γένια, αφού ντύθηκε με ώχρινα ρούχα, αφού αναχώρησε από την οικογενειακή ζωή για την άστεγη ζωή, αφού έφτασε στην κατάσταση του μη κατέχοντος τίποτα, μόνος ας περπατά, ας διαμένει, ας κινείται, ας ενεργεί, ας φροντίζει, ας συντηρείται, ας διατηρείται - έτσι βλέποντας ας μην κατοικεί κανείς σε σπίτι.

Γι' αυτό είπε ο Ευλογημένος -

«Θλίβονται οι άνθρωποι για ό,τι θεωρούν δικό τους, διότι δεν υπάρχουν μόνιμες κατοχές· αυτό είναι υποκείμενο σε χωρισμό, έτσι βλέποντας ας μην κατοικεί κανείς σε σπίτι».

41. Ακόμη και με τον θάνατο εγκαταλείπεται αυτό, που ένας άνθρωπος φαντάζεται ότι «αυτό είναι δικό μου»· Γνωρίζοντας και αυτό ο σοφός, ας μην υποκύπτει στην ιδιοκτησία ο μαθητής μου.

«Ακόμη και με τον θάνατο εγκαταλείπεται αυτό»: «Θάνατος» είναι ο θάνατος εκείνων των διαφόρων όντων από εκείνες τις διάφορες τάξεις όντων, ο αποθαμός, η αποθαμή, η διάλυση, η εξαφάνιση, ο θάνατος, η λήξη του χρόνου, η διάλυση των συναθροισμάτων, η απόθεση του σώματος, το σταμάτημα της ζωτικής ικανότητας. «Αυτό» σημαίνει αυτό που ανήκει στην ύλη, που ανήκει στο αίσθημα, που ανήκει στην αντίληψη, που ανήκει στις δραστηριότητες, που ανήκει στη συνείδηση. «Εγκαταλείπεται» σημαίνει εγκαταλείπεται, παρατιέται, απομακρύνεται, εξαφανίζεται, διαλύεται. Διότι αυτό επίσης ειπώθηκε -

«Πρώτα τα πλούτη εγκαταλείπουν τον θνητό, ή ο θνητός αυτά πρώτα εγκαταλείπει· μη-αιώνιοι οι πλούσιοι, φιλήδονε, για αυτό δεν θλίβομαι εγώ σε καιρό λύπης.

Ανατέλλει, γεμίζει και φθίνει η σελήνη, αφού λάμψει πηγαίνει στη δύση ο ήλιος· γνωστές σε εμένα, εχθρέ, οι κοσμικές αντιξοότητες, για αυτό δεν θλίβομαι εγώ σε καιρό λύπης».

Ακόμη και με τον θάνατο εγκαταλείπεται αυτό. «Που ένας άνθρωπος φαντάζεται ότι "αυτό είναι δικό μου"»: «Που» σημαίνει αυτό που ανήκει στην ύλη, που ανήκει στο αίσθημα, που ανήκει στην αντίληψη, που ανήκει στις δραστηριότητες, που ανήκει

στη συνείδηση. «Άνθρωπος» είναι όρος, ονομασία, προσδιορισμός, συμβατική έκφραση, όνομα, ονοματοδοσία, ονομασία, γλώσσα, φράση, λεκτική έκφραση. «Φαντάζεται ότι "αυτό είναι δικό μου"» σημαίνει φαντάζεται με φαντασία λόγω επιθυμίας, φαντάζεται με φαντασία λόγω λανθασμένης άποψης, φαντάζεται με φαντασία λόγω αλαζονείας, φαντάζεται με φαντασία λόγω νοητικής μόλυνσης, φαντάζεται με φαντασία λόγω κακής συμπεριφοράς, φαντάζεται με φαντασία λόγω προσπάθειας, φαντάζεται με φαντασία λόγω επακόλουθου - που ένας άνθρωπος φαντάζεται ότι «αυτό είναι δικό μου».

«Γνωρίζοντας και αυτό ο σοφός»: Αφού γνώρισε αυτόν τον κίνδυνο, αφού τον κατάλαβε, αφού τον ζύγισε, αφού τον εξέτασε, αφού τον διαλεύκανε, αφού τον έκανε σαφή στα είδη ιδιοκτησίας, γνωρίζοντας και αυτό ο σοφός - σοφός, σοφός, έχων σοφία, έχων ανώτερη νοημοσύνη, γνωστικός, διακριτικός, ευφυής - γνωρίζοντας και αυτό ο σοφός.

«Ας μην υποκύπτει στην ιδιοκτησία ο μαθητής μου»: «Ιδιοκτησία»: υπάρχουν δύο είδη ιδιοκτησίας - η ιδιοκτησία της επιθυμίας και η ιδιοκτησία της λανθασμένης άποψης... κ.λπ... αυτή είναι η ιδιοκτησία της επιθυμίας... κ.λπ... αυτή είναι η ιδιοκτησία της λανθασμένης άποψης. «Μαθητής μου» σημαίνει αφοσιωμένος στον Βούδα, αφοσιωμένος στη Διδασκαλία, αφοσιωμένος στην Κοινότητα. Αυτός θεωρεί δικό του τον Ευλογημένο, ο Ευλογημένος αποδέχεται εκείνο το άτομο. Διότι αυτό ειπώθηκε από τον Ευλογημένο - «Εκείνοι, μοναχοί, οι μοναχοί που είναι απατεώνες, ισχυρογνώμονες, κόλακες, πονηροί, αλαζονικοί, μη αυτοσυγκεντρωμένοι, αυτοί, μοναχοί, δεν είναι δικοί μου μοναχοί· και αυτοί, μοναχοί, οι μοναχοί έχουν απομακρυνθεί από αυτή τη Διδασκαλία και διαγωγή. Και αυτοί δεν φτάνουν σε ανάπτυξη, αύξηση και επέκταση σε αυτή τη Διδασκαλία και διαγωγή. Εκείνοι όμως, μοναχοί, οι μοναχοί που είναι χωρίς απάτη, χωρίς κολακεία, σοφοί, χωρίς ισχυρογνωμοσύνη, καλά αυτοσυγκεντρωμένοι, αυτοί πράγματι, μοναχοί, είναι δικοί μου μοναχοί· και αυτοί, μοναχοί, οι μοναχοί δεν έχουν απομακρυνθεί από αυτή τη Διδασκαλία και διαγωγή. Και αυτοί φτάνουν σε ανάπτυξη, αύξηση και επέκταση σε αυτή τη Διδασκαλία και διαγωγή».

«Απατεώνες, ισχυρογνώμονες, κόλακες, πονηροί, αλαζονικοί, μη αυτοσυγκεντρωμένοι· αυτοί δεν αναπτύσσονται στη Διδασκαλία που διδάχθηκε από τον πλήρως αυτοφωτισμένο.

«Χωρίς απάτη, χωρίς κολακεία, σοφοί, χωρίς ισχυρογνωμοσύνη, καλά αυτοσυγκεντρωμένοι· αυτοί πράγματι αναπτύσσονται στη Διδασκαλία που διδάχθηκε από τον πλήρως αυτοφωτισμένο».

«Ας μην υποκύπτει στην ιδιοκτησία ο μαθητής μου»: Ο μαθητής μου, αφού εγκαταλείψει την ιδιοκτησία της επιθυμίας, αφού παραιτηθεί την ιδιοκτησία της λανθασμένης άποψης, ας μην υποκύπτει στην ιδιοκτησία, ας μην κλίνει προς αυτήν, ας μην είναι επιρρεπής σε αυτήν, ας μην έχει κλίση προς αυτήν, ας μην κλίνει προς αυτήν, ας μην είναι αφοσιωμένος σε αυτήν, ας μην την έχει ως κυρίαρχο - ας μην υποκύπτει στην ιδιοκτησία ο μαθητής μου.

Γι' αυτό είπε ο Ευλογημένος -

«Ακόμη και με τον θάνατο εγκαταλείπεται αυτό, που ένας άνθρωπος φαντάζεται ότι 'αυτό είναι δικό μου'· γνωρίζοντας και αυτό ο σοφός, ας μην υποκύπτει στην ιδιοκτησία ο μαθητής μου».

- 42.** Όπως ακριβώς αυτό που συναντήθηκε σε όνειρο, ο ξυπνημένος άνθρωπος δεν βλέπει·
έτσι ακόμη τον αγαπημένο άνθρωπο, το φάντασμα πεθαμένο δεν βλέπει.

«Όπως ακριβώς αυτό που συναντήθηκε σε όνειρο»: Συναντήθηκε, ήρθε κοντά, συγκεντρώθηκε, συναθροίστηκε - όπως ακριβώς αυτό που συναντήθηκε σε όνειρο. «Ο ξυπνημένος άνθρωπος δεν βλέπει»: όπως ένας άνθρωπος που ονειρεύεται βλέπει τη σελήνη, βλέπει τον ήλιο, βλέπει τον μεγάλο ωκεανό, βλέπει το Σινέρου τον βασιλιά των βουνών, βλέπει ελέφαντα, βλέπει άλογο, βλέπει άρμα, βλέπει πεζικό, βλέπει την παράταξη του στρατού, βλέπει την ομορφιά των πάρκων, βλέπει την ομορφιά των δασών... κ.λπ... την ομορφιά των τοπίων... βλέπει την ομορφιά των λιμανούλων· ο ξυπνημένος δεν βλέπει τίποτε - ο ξυπνημένος άνθρωπος δεν βλέπει.

«Έτσι ακόμη τον αγαπημένο άνθρωπο»: «Έτσι» είναι η παρουσίαση της παρομοίωσης. «Τον αγαπημένο άνθρωπο» σημαίνει τον άνθρωπο που θεωρεί δικό του, είτε τη μητέρα είτε τον πατέρα είτε τον αδελφό είτε την αδελφή είτε τον γιο είτε την κόρη είτε τον φίλο είτε τον σύμβουλο είτε τον συγγενή είτε τον ομόαιμο - έτσι ακόμη τον αγαπημένο άνθρωπο.

«Το φάντασμα πεθαμένο δεν βλέπει»: Φάντασμα ονομάζεται ο νεκρός. Τον πεθαμένο δεν βλέπει, δεν παρατηρεί, δεν βρίσκει, δεν ανακαλύπτει, δεν αποκτά - το φάντασμα πεθαμένο δεν βλέπει.

Γι' αυτό είπε ο Ευλογημένος -

«Όπως ακριβώς αυτό που συναντήθηκε σε όνειρο, ο ξυπνημένος άνθρωπος δεν βλέπει·
έτσι ακόμη τον αγαπημένο άνθρωπο, το φάντασμα πεθαμένο δεν βλέπει».

- 43.** Αυτοί οι άνθρωποι που έχουν ιδωθεί και ακουστεί, των οποίων αυτό το όνομα λέγεται·
μόνο το όνομα θα απομείνει, το ονομαζόμενο του όντος που έχει φύγει.

«Αυτοί οι άνθρωποι που έχουν ιδωθεί και ακουστεί»: «Που έχουν ιδωθεί»: αυτοί που έχουν γίνει αντιληπτοί μέσω της οφθαλμικής συνείδησης. «Που έχουν ακουστεί»: αυτοί που έχουν γίνει αντιληπτοί μέσω της ωτικής συνείδησης. «Αυτοί οι άνθρωποι»: οι πολεμιστές και οι βραχμάνοι και οι έμποροι και οι εργάτες και οι οικοδεσπότες και οι αναχωρητές και οι θεοί και οι άνθρωποι - αυτοί οι άνθρωποι που έχουν ιδωθεί και ακουστεί.

«Των οποίων αυτό το όνομα λέγεται»: «Των οποίων»: των οποίων πολεμιστών, βραχμάνων, εμπόρων, εργατών, αυτών που διάγουν την οικιακή ζωή, αναχωρητών, θεών, ανθρώπων. «Όνομα» είναι όρος, ονομασία, προσδιορισμός, συμβατική έκφραση, όνομα, ονοματοδοσία, ονομασία, γλώσσα, φράση, λεκτική έκφραση. «Λέγεται» σημαίνει λέγεται, αναφέρεται, διηγείται, εκφράζεται, εξηγείται, ονομάζεται - των οποίων αυτό το όνομα λέγεται.

«Μόνο το όνομα θα απομείνει, το ονομαζόμενο»: Αυτό που ανήκει στην ύλη, που ανήκει στο αίσθημα, που ανήκει στην αντίληψη, που ανήκει στις δραστηριότητες, που ανήκει στη συνείδηση, εγκαταλείπεται, παρατιέται, απομακρύνεται, εξαφανίζεται, διαλύεται· μόνο το όνομα θα απομείνει. «Το ονομαζόμενο»: για να πει, να διηγηθεί, να εκφράσει, να εξηγήσει, να ονομάσει - μόνο το όνομα θα απομείνει, το ονομαζόμενο. «Του όντος που έχει φύγει»: «Αυτού που έχει φύγει»: του νεκρού, του πεθαμένου. «Στο ον»: στην οντότητα, στον άνθρωπο, στον νέο, στο πρόσωπο, στο άτομο, στην ψυχή, στον ξύπνιο, στο πλάσμα, στον ηγέτη, στον θνητό - του όντος που έχει φύγει.

Γι' αυτό είπε ο Ευλογημένος -

«Αυτοί οι άνθρωποι που έχουν ιδωθεί και ακουστεί, των οποίων αυτό το όνομα λέγεται·

μόνο το όνομα θα απομείνει, το ονομαζόμενο του όντος που έχει φύγει».

44. Λύπη, θρήνο και τσιγκουνιά, δεν εγκαταλείπουν οι άπληστοι σε ό,τι θεωρούν δικό τους·

Γι' αυτό οι σοφοί, έχοντας εγκαταλείψει την κατοχή, ζούσαν βλέποντας την ασφάλεια.

«Λύπη, θρήνο και τσιγκουνιά, δεν εγκαταλείπουν οι άπληστοι σε ό,τι θεωρούν δικό τους»: «Λύπη»: αυτού που πλήττεται από καταστροφή συγγενών ή αυτού που πλήττεται από καταστροφή πλούτου ή αυτού που πλήττεται από καταστροφή λόγω ασθένειας ή αυτού που πλήττεται από καταστροφή ηθικής ή αυτού που πλήττεται από καταστροφή άποψης ή αυτού που διακατέχεται από κάποια καταστροφή, αυτού που πλήττεται από κάποια οδυνηρή κατάσταση, η λύπη, το θρηνείν, η κατάσταση θλίψης, η εσωτερική λύπη, η βαθιά εσωτερική λύπη, το εσωτερικό κάψιμο, το βαθύ εσωτερικό κάψιμο, η φλόγωση του νου, η δυσαρέσκεια, το αγκάθι της λύπης.

«Θρήνος»: αυτού που πλήττεται από καταστροφή συγγενών... κ.λπ... αυτού που πλήττεται από καταστροφή άποψης ή αυτού που διακατέχεται από κάποια καταστροφή, αυτού που πλήττεται από κάποια οδυνηρή κατάσταση, ο οδυρμός, ο θρήνος, το οδύρεσθαι, το θρηνείν, η κατάσταση οδυρμού, η κατάσταση θρήνου, η ομιλία, το άχυρο, η ανόητη φλυαρία, το παραμιλητό, η παραμιλία, η κατάσταση παραμιλίας. «Τσιγκουνιά»: υπάρχουν πέντε τσιγκουνιές - η τσιγκουνιά για την κατοικία, η τσιγκουνιά για την οικογένεια, η τσιγκουνιά για το υλικό κέρδος, η τσιγκουνιά για τον έπαινο, η τσιγκουνιά για τη Διδασκαλία. Όποια τέτοιου είδους τσιγκουνιά, τσιγκουνική συμπεριφορά, κατάσταση τσιγκουνιάς, φιλαργυρία, σκληρότητα, πικρή συστολή, μη-πιάσιμο της συνείδησης - αυτή ονομάζεται τσιγκουνιά. Επιπλέον, η τσιγκουνιά για τα συναθροίσματα είναι επίσης τσιγκουνιά, η τσιγκουνιά για τα στοιχεία είναι επίσης τσιγκουνιά, η τσιγκουνιά για τις αισθητήριες βάσεις είναι επίσης τσιγκουνιά, προσκόλληση - αυτή ονομάζεται τσιγκουνιά.

«Απληστία» σημαίνει επιθυμία. Όποιο πάθος, έντονο πάθος... κ.λπ... πλεονεξία, απληστία, φαύλη ρίζα. «Ιδιοκτησία»: υπάρχουν δύο είδη ιδιοκτησίας - η ιδιοκτησία της επιθυμίας και η ιδιοκτησία της λανθασμένης άποψης κ.λπ. αυτή είναι η ιδιοκτησία της επιθυμίας... κ.λπ... αυτή είναι η ιδιοκτησία της λανθασμένης άποψης. Σε ό,τι θεωρούν δικό τους αντικείμενο, ακόμη και φοβούμενοι την αρπαγή θλίνονται, ακόμη και όταν αρπάζεται θλίνονται, ακόμη και όταν έχει αρπαχθεί θλίνονται· σε ό,τι θεωρούν δικό τους αντικείμενο, ακόμη και φοβούμενοι τη μεταβολή θλίνονται,

ακόμη και όταν μεταβάλλεται θλίβονται, ακόμη και όταν έχει μεταβληθεί θλίβονται· σε ό,τι θεωρούν δικό τους αντικείμενο, ακόμη και φοβούμενοι την αρπαγή θρηνούν, ακόμη και όταν αρπάζεται θρηνούν, ακόμη και όταν έχει αρπαχθεί θρηνούν. Σε ό,τι θεωρούν δικό τους αντικείμενο, ακόμη και φοβούμενοι τη μεταβολή θρηνούν, ακόμη και όταν μεταβάλλεται θρηνούν, ακόμη και όταν έχει μεταβληθεί θρηνούν. Σε ό,τι θεωρούν δικό τους αντικείμενο, προστατεύουν, φυλάσσουν, κατέχουν, θεωρούν δικό τους, τσιγκουνεύονται· σε ό,τι θεωρούν δικό τους αντικείμενο, τη λύπη δεν εγκαταλείπουν, τον θρήνο δεν εγκαταλείπουν, την τσιγκουνιά δεν εγκαταλείπουν, την απληστία δεν εγκαταλείπουν, δεν εγκαταλείπουν, δεν απομακρύνουν, δεν τερματίζουν, δεν οδηγούν στην εξαφάνιση - λύπη, θρήνο και τσιγκουνιά δεν εγκαταλείπουν οι άπληστοι σε ό,τι θεωρούν δικό τους.

«Γι' αυτό οι σοφοί, έχοντας εγκαταλείψει την κατοχή, ζούσαν βλέποντας την ασφάλεια»: «Γι' αυτό» σημαίνει γι' αυτό, για αυτή την αιτία, για αυτό το λόγο, με αυτή τη συνθήκη, με αυτή την πηγή, βλέποντας αυτόν τον κίνδυνο στα είδη ιδιοκτησίας - για αυτό. «Σοφοί»: σοφία ονομάζεται η γνώση. Η σοφία που είναι κατανόηση... κ.λπ... μη αυταπάτη, διερεύνηση των φαινομένων, ορθή άποψη. Προικισμένοι με αυτή τη γνώση οι σοφοί έχουν φτάσει στη σοφία. Τρεις σοφίες - σωματική σοφία, λεκτική σοφία, νοητική σοφία... κ.λπ... υπερβαίνοντας την προσκόλληση και τη δίχτυ, αυτός είναι ο σοφός. «Κατοχή»: υπάρχουν δύο κατοχές - η κατοχή της επιθυμίας και η κατοχή της λανθασμένης άποψης... κ.λπ... αυτή είναι η κατοχή της επιθυμίας... κ.λπ... αυτή είναι η κατοχή της λανθασμένης άποψης. Οι σοφοί, αφού εγκατέλειψαν την κατοχή της επιθυμίας, αφού παραίτησαν την κατοχή της λανθασμένης άποψης, αφού την εγκατέλειψαν, αφού την απέρριψαν, αφού την απομάκρυναν, αφού την τερμάτισαν, αφού την οδήγησαν στην εξαφάνιση, ζούσαν, διέμεναν, κινούνταν, συμπεριφέρονταν, διατηρούνταν, συντηρούνταν, διαβιούσαν. «Βλέποντας την ασφάλεια»: ασφάλεια ονομάζεται το αθάνατο Νιμπάνα. Αυτό που είναι ο κατευνασμός όλων των δραστηριοτήτων, η παραίτηση από όλες τις προσκολλήσεις, η εξάλειψη της επιθυμίας, το μη πάθος, η παύση, το Νιμπάνα. «Βλέποντας την ασφάλεια»: βλέποντας την ασφάλεια, βλέποντας την προστασία, βλέποντας το καταφύγιο, βλέποντας το άσυλο, βλέποντας την αφοβία, βλέποντας το άφθαρτο, βλέποντας το αθάνατο, βλέποντας το Νιμπάνα - γι' αυτό οι σοφοί, έχοντας εγκαταλείψει την κατοχή, ζούσαν βλέποντας την ασφάλεια.

Γι' αυτό είπε ο Ευλογημένος -

«Λύπη, θρήνο και φιλαργυρία, δεν εγκαταλείπουν οι άπληστοι σε ό,τι θεωρούν δικό τους·

Γι' αυτό οι σοφοί, έχοντας εγκαταλείψει την κατοχή, ζούσαν βλέποντας την ασφάλεια».

- 45.** Για τον μοναχό που ζει αποσυρμένος, που προτιμά την απομονωμένη θέση· Αυτό λένε ότι είναι αρμονία γι' αυτόν, όποιος δεν δείχνει τον εαυτό του στην ύπαρξη.

«Για τον μοναχό που ζει αποσυρμένος»: Αυτοί που ζουν αποσυρμένοι ονομάζονται οι επτά ασκούμενοι. Ο Άξιος είναι αποσυρμένος. Για ποιο λόγο αυτοί που ζουν αποσυρμένοι ονομάζονται οι επτά ασκούμενοι; Αυτοί αποσύροντας τη συνείδηση από εδώ κι από εκεί, συστέλλοντας, αποστρέφοντας, αναχαιτίζοντας, συγκρατώντας, εμποδίζοντας, προστατεύοντας, φυλάσσοντας, περιφέρονται, κινούνται, διαμένουν,

κινούνται, συμπεριφέρονται, προστατεύουν, συντηρούνται, διατηρούνται· στη θύρα του ματιού τη συνείδηση αποσύροντας, συστέλλοντας, αποστρέφοντας, αναχαιτίζοντας, συγκρατώντας, εμποδίζοντας, προστατεύοντας, φυλάσσοντας, περιφέρονται, κινούνται, διαμένουν, κινούνται, συμπεριφέρονται, προστατεύουν, συντηρούνται, διατηρούνται· στη θύρα του αυτιού τη συνείδηση... κ.λπ... στη θύρα της μύτης τη συνείδηση... στη θύρα της γλώσσας τη συνείδηση... στη θύρα του σώματος τη συνείδηση... στη θύρα του νου τη συνείδηση αποσύροντας, συστέλλοντας, αποστρέφοντας, αναχαιτίζοντας, συγκρατώντας, εμποδίζοντας, προστατεύοντας, φυλάσσοντας, περιφέρονται, κινούνται, διαμένουν, κινούνται, συμπεριφέρονται, προστατεύουν, συντηρούνται, διατηρούνται. Όπως ένα φτερό κόκορα ή ένα κομμάτι τένοντα ριγμένο στη φωτιά συστέλλεται, μαζεύεται, στρίβει, δεν απλώνεται· ακριβώς έτσι αποσύροντας τη συνείδηση από εδώ κι από εκεί, συστέλλοντας, αποστρέφοντας, αναχαιτίζοντας, συγκρατώντας, εμποδίζοντας, προστατεύοντας, φυλάσσοντας, περιφέρονται, κινούνται, διαμένουν, κινούνται, συμπεριφέρονται, προστατεύουν, συντηρούνται, διατηρούνται· στη θύρα του ματιού τη συνείδηση... κ.λπ... στη θύρα του αυτιού τη συνείδηση... στη θύρα της μύτης τη συνείδηση... στη θύρα της γλώσσας τη συνείδηση... στη θύρα του σώματος τη συνείδηση... στη θύρα του νου τη συνείδηση αποσύροντας, συστέλλοντας, αποστρέφοντας, αναχαιτίζοντας, συγκρατώντας, εμποδίζοντας, προστατεύοντας, φυλάσσοντας, περιφέρονται, κινούνται, διαμένουν, κινούνται, συμπεριφέρονται, προστατεύουν, συντηρούνται, διατηρούνται. Για αυτή την αιτία αυτοί που ζουν αποσυρμένοι ονομάζονται οι επτά ασκούμενοι. «Μοναχού»: του ενάρετου κοινού ανθρώπου μοναχού ή του ασκούμενου μοναχού - για τον μοναχό που ζει αποσυρμένος.

«Που προτιμά την απομονωμένη θέση»: κάθισμα ονομάζεται εκεί όπου κάθονται - κρεβάτι, καρέκλα, στρώμα, ψάθα, κομμάτι δέρματος, στρώσιμο από χόρτο, στρώσιμο από φύλλα, στρώσιμο από άχυρα. Εκείνο το κάθισμα είναι άδειο, απομονωμένο, πλήρως απομονωμένο από την όραση ακατάλληλων μορφών· άδειο, απομονωμένο, πλήρως απομονωμένο από την ακοή ακατάλληλων ήχων· από την όσφρηση ακατάλληλων οσμών... από τη γεύση ακατάλληλων γεύσεων... από την αφή ακατάλληλων απτών αντικειμένων... άδειο, απομονωμένο, πλήρως απομονωμένο από τα πέντε ακατάλληλα είδη αισθησιακής ηδονής. Εκείνο το απομονωμένο κάθισμα αναζητώντας, συναναστρεφόμενος, καλλιεργώντας, ακολουθώντας, συχνάζοντας, επισκεπτόμενος επανειλημμένα - που προτιμά την απομονωμένη θέση.

«Αυτό λένε ότι είναι αρμονία γι' αυτόν, όποιος δεν δείχνει τον εαυτό του στην ύπαρξη». «Ομόνοια»: τρεις ομόνοιες - ομόνοια της ομάδας, ομόνοια της Διδασκαλίας, ομόνοια της μη-επαναγέννησης. Ποια είναι η ομόνοια της ομάδας; Ακόμη κι αν πολλοί μοναχοί ενωμένοι, χαϊρόμενοι μαζί, χωρίς να διαφωνούν, σαν γάλα και νερό, κοιτάζοντας ο ένας τον άλλον με στοργικά μάτια, διαβιούν - αυτή είναι η ομόνοια της ομάδας. Ποια είναι η ομόνοια της Διδασκαλίας; Οι τέσσερις εφαρμογές της μνήμης, οι τέσσερις ορθές επίμονες προσπάθειες, οι τέσσερις βάσεις πνευματικής δύναμης, οι πέντε πνευματικές ικανότητες, οι πέντε δυνάμεις, οι επτά παράγοντες της φώτισης, η ευγενής οκταμελής οδός. Αυτές μαζί ορμούν, αποκτούν εμπιστοσύνη, εδραιώνονται, απελευθερώνονται· δεν υπάρχει αντιδικία ή διαμάχη μεταξύ αυτών των νοητικών καταστάσεων - αυτή είναι η ομόνοια της Διδασκαλίας. Ποια είναι η ομόνοια της μη-επαναγέννησης; Ακόμη κι αν πολλοί μοναχοί επιτυγχάνουν το τελικό Νιμπάνα στο στοιχείο του Νιμπάνα χωρίς υπόλειμμα

προσκόλλησης· δεν γίνεται αντιληπτή μείωση ή πλήρωση του στοιχείου του Νιμπάνα - αυτή είναι η ομόνοια της μη-επαναγέννησης. «Στην ύπαρξη»: για τους καταδικασμένους στην κόλαση η κόλαση είναι η κατοικία, για αυτούς του ζωικού βασιλείου το ζωικό βασίλειο είναι η κατοικία, για αυτούς της σφαίρας των φαντασμάτων η σφαίρα των φαντασμάτων είναι η κατοικία, για τους ανθρώπους ο ανθρώπινος κόσμος είναι η κατοικία, για τους θεούς ο κόσμος των θεών είναι η κατοικία. «Αυτό λένε ότι είναι αρμονία γι' αυτόν, όποιος δεν δείχνει τον εαυτό του στην ύπαρξη». Αυτή είναι η ομόνοια γι' αυτόν, αυτό είναι κατάλληλο, αυτό είναι πρέπον, αυτό είναι αρμόζον, αυτό είναι σύμφωνο, όποιος έτσι στην καλυμμένη κόλαση δεν θα έδειχνε τον εαυτό του, στο ζωικό βασίλειο δεν θα έδειχνε τον εαυτό του, στη σφαίρα των φαντασμάτων δεν θα έδειχνε τον εαυτό του, στον ανθρώπινο κόσμο δεν θα έδειχνε τον εαυτό του, στον κόσμο των θεών δεν θα έδειχνε τον εαυτό του - έτσι είπαν, έτσι μιλούν, έτσι λένε, έτσι εξηγούν, έτσι εκφράζονται - αυτό λένε ότι είναι αρμονία γι' αυτόν, όποιος δεν δείχνει τον εαυτό του στην ύπαρξη.

Γι' αυτό είπε ο Ευλογημένος -

«Για τον μοναχό που ζει αποσυρμένος, που προτιμά την απομονωμένη θέση· αυτό λένε ότι είναι αρμονία γι' αυτόν, όποιος δεν δείχνει τον εαυτό του στην ύπαρξη».

- 46.** Ο σοφός παντού ανεξάρτητος, δεν κάνει ούτε το αγαπητό ούτε το δυσάρεστο· Σε αυτόν ο θρήνος και η τσιγκουνιά, όπως το νερό στο φύλλο δεν προσκολλώνται.

«Ο σοφός παντού ανεξάρτητος». «Όλα» ονομάζονται οι δώδεκα αισθητήριες βάσεις - το μάτι και οι υλικές μορφές, το αυτί και οι ήχοι, η μύτη και οι οσμές, η γλώσσα και οι γεύσεις, το σώμα και τα απτά αντικείμενα, ο νους και τα νοητικά φαινόμενα. «Σοφός». Σοφία ονομάζεται η γνώση... κ.λπ... υπερβαίνοντας την προσκόλληση και τη δίχτυ, αυτός είναι ο σοφός. «Ανεξάρτητος». Δύο εξαρτήσεις - η εξάρτηση από την επιθυμία και η εξάρτηση από τη λανθασμένη άποψη... κ.λπ... αυτή είναι η εξάρτηση από την επιθυμία... κ.λπ... αυτή είναι η εξάρτηση από τη λανθασμένη άποψη. Ο σοφός, αφού εγκαταλείψει την εξάρτηση από την επιθυμία, αφού παραιτήσει την εξάρτηση από τη λανθασμένη άποψη, είναι ανεξάρτητος από το μάτι, ανεξάρτητος από το αυτί, ανεξάρτητος από τη μύτη, ανεξάρτητος από τη γλώσσα, ανεξάρτητος από το σώμα, ανεξάρτητος από τον νου, τις μορφές... τους ήχους... τις οσμές... τις γεύσεις... τα απτά αντικείμενα... στη Διδασκαλία... την οικογένεια... την παρέα... την κατοικία... το υλικό κέρδος... τη φήμη... τον έπαινο... την ευτυχία... τον χιτώνα... την προσφερόμενη τροφή... το κατάλυμα... τα αναγκαία φάρμακα για ασθενείς... το ηδονικό στοιχείο... το υλικό στοιχείο... το στοιχείο της άυλης σφαίρας... την ηδονική ύπαρξη... τη λεπτοφυή υλική ύπαρξη... την άυλη ύπαρξη... την ύπαρξη της αντίληψης... την ύπαρξη της μη-αντίληψης... την ύπαρξη της μήτε-αντίληψης-μήτε-μη-αντίληψης... την ύπαρξη που συγκροτείται από ένα συναθροίσμα... την ύπαρξη που συγκροτείται από τα τέσσερα συναθροίσματα... την ύπαρξη που συγκροτείται από τα πέντε συναθροίσματα... το παρελθόν... το μέλλον... το παρόν... το ιδωμένο... το ακουσμένο... το αισθητό... το γνωστό... είναι ανεξάρτητος από όλα τα φαινόμενα, μη προσκολλημένος, μη υιοθετημένος, μη κατακρατημένος, μη αφοσιωμένος, έχοντας βγει, απαλλαγμένος, ελεύθερος, αποδεσμευμένος, διαμένει με έναν νου χωρίς φραγμούς - ο σοφός παντού ανεξάρτητος.

Δεν κάνει ούτε το αγαπητό ούτε το μη αγαπητό. «Αγαπητά»: υπάρχουν δύο αγαπητά - είτε όντα είτε δραστηριότητες. Ποια όντα είναι αγαπητά; Εδώ, σε κάποιον υπάρχουν εκείνοι που επιθυμούν το καλό του, που επιθυμούν την ευημερία του, που επιθυμούν την άνεσή του, που επιθυμούν την ελευθερία του από τις δεσμεύσεις, είτε μητέρα είτε πατέρα είτε αδελφός είτε αδελφή είτε γιοι είτε κόρες είτε φίλοι είτε υπουργοί είτε συγγενείς είτε ομόαιμοι - αυτά τα όντα είναι αγαπητά. Ποιες δραστηριότητες είναι αγαπητές; Ευχάριστες μορφές, ευχάριστοι ήχοι, ευχάριστες οσμές, ευχάριστες γεύσεις, ευχάριστα απτά αντικείμενα - αυτές οι δραστηριότητες είναι αγαπητές. «Μη αγαπητά»: υπάρχουν δύο μη αγαπητά - είτε όντα είτε δραστηριότητες. Ποια όντα είναι μη αγαπητά; Εδώ, σε κάποιον υπάρχουν εκείνοι που επιθυμούν τη βλάβη του, που επιθυμούν το κακό του, που επιθυμούν τη δυσφορία του, που επιθυμούν την έλλειψη ελευθερίας του από τις δεσμεύσεις, που επιθυμούν να του αφαιρέσουν τη ζωή - αυτά τα όντα είναι μη αγαπητά. Ποιες δραστηριότητες είναι μη αγαπητές; Δυσάρεστες μορφές, δυσάρεστοι ήχοι, δυσάρεστες οσμές, δυσάρεστες γεύσεις, δυσάρεστα απτά αντικείμενα - αυτές οι δραστηριότητες είναι μη αγαπητές. Δεν κάνει ούτε το αγαπητό ούτε το μη αγαπητό. «Αυτό το ον είναι αγαπητό σε μένα, και αυτές οι δραστηριότητες είναι ευχάριστες», λόγω της δύναμης του πάθους δεν κάνει το αγαπητό· «αυτό το ον είναι μη αγαπητό σε μένα, και αυτές οι δραστηριότητες είναι δυσάρεστες», λόγω της δύναμης της αποστροφής δεν κάνει, δεν γεννά, δεν παράγει, δεν προκαλεί, δεν αναδεικνύει το μη αγαπητό - δεν κάνει ούτε το αγαπητό ούτε το μη αγαπητό.

«Σε αυτόν ο θρήνος και η τσιγκουνιά, όπως το νερό στο φύλλο δεν προσκολλώνται». «Σε αυτόν»: σε εκείνο το άτομο, τον Άξιο, αυτόν που έχει εξαλείψει τις νοητικές διαφθορές. «Θρήνος»: αυτού που πλήττεται από καταστροφή συγγενών ή αυτού που πλήττεται από καταστροφή πλούτου ή αυτού που πλήττεται από καταστροφή λόγω ασθένειας ή αυτού που πλήττεται από καταστροφή ηθικής ή αυτού που πλήττεται από καταστροφή άποψης ή αυτού που διακατέχεται από κάποια καταστροφή, αυτού που πλήττεται από κάποια οδυνηρή κατάσταση, ο οδυρμός, ο θρήνος, το οδύρεσθαι, το θρηνηίν, η κατάσταση οδυρμού, η κατάσταση θρήνου, η ομιλία, το άχυρο, η ανόητη φλυαρία, το παραμιλητό, η παραμιλία, η κατάσταση παραμιλίας.

«Τσιγκουνιά»: υπάρχουν πέντε τσιγκουνιές - η τσιγκουνιά για την κατοικία, η τσιγκουνιά για την οικογένεια, η τσιγκουνιά για το υλικό κέρδος, η τσιγκουνιά για τον έπαινο, η τσιγκουνιά για τη Διδασκαλία. Όποια τέτοιου είδους τσιγκουνιά, τσιγκούνικη συμπεριφορά, κατάσταση τσιγκουνιάς, φιλαργυρία, σκληρότητα, πικρή συστολή, μη-πιάσιμο της συνείδησης - αυτή ονομάζεται τσιγκουνιά. Επιπλέον, η τσιγκουνιά για τα συναθροίσματα είναι επίσης τσιγκουνιά, η τσιγκουνιά για τα στοιχεία είναι επίσης τσιγκουνιά, η τσιγκουνιά για τις αισθητήριες βάσεις είναι επίσης τσιγκουνιά, προσκόλληση - αυτή ονομάζεται τσιγκουνιά.

«Όπως το νερό στο φύλλο δεν προσκολλάται». «Φύλλο» σημαίνει το φύλλο του λωτού. «Νερό» σημαίνει το ύδωρ. Όπως το νερό στο φύλλο του λωτού δεν κολλάει, δεν προσκολλάται, δεν επικολλάται, αλέκιαστο, μη προσκολλημένο, μη επικολλημένο· ακριβώς έτσι σε εκείνο το άτομο, τον Άξιο, αυτόν που έχει εξαλείψει τις νοητικές διαφθορές, ο θρήνος και η τσιγκουνιά δεν κολλούν, δεν προσκολλώνται, δεν επικολλώνται, αλέκιαστα, μη προσκολλημένα, μη επικολλημένα. Και εκείνο το άτομο, ο Άξιος, από εκείνες τις νοητικές μολύνσεις δεν κολλάει, δεν προσκολλάται, δεν επικολλάται, αλέκιαστος, μη προσκολλημένος, μη επικολλημένος, έχοντας βγει, απαλλαγμένος, ελεύθερος, αποδεσμευμένος, διαμένει με έναν νου χωρίς φραγμούς -

σε αυτόν ο θρήνος και η τσιγκουνιά, όπως το νερό στο φύλλο δεν προσκολλώνται.

Γι' αυτό είπε ο Ευλογημένος -

«Ο σοφός παντού ανεξάρτητος, δεν κάνει ούτε το αγαπητό ούτε το δυσάρεστο·

σε αυτόν ο θρήνος και η τσιγκουνιά, όπως το νερό στο φύλλο δεν προσκολλώνται».

47. Όπως η σταγόνα νερού στο λωτό, όπως το νερό στο άνθος του λωτού δεν προσκολλάται·

έτσι ο σοφός δεν προσκολλάται, σε ό,τι είναι ορατό, ακουστό ή αισθητό.

«Όπως η σταγόνα νερού στο λωτό». «Σταγόνα νερού» σημαίνει σταγόνα ύδατος. «Λωτό» σημαίνει το φύλλο του λωτού. Όπως η σταγόνα νερού στο φύλλο του λωτού δεν κολλάει, δεν προσκολλάται, δεν επικολλάται, αλέκιστη, μη προσκολλημένη, μη επικολλημένη - «όπως η σταγόνα νερού στο λωτό». «Όπως το νερό στο άνθος του λωτού δεν προσκολλάται». «Λωτός» σημαίνει το άνθος του λωτού. «Νερό» σημαίνει το ύδωρ. Όπως το νερό στο άνθος του λωτού δεν κολλάει, δεν προσκολλάται, δεν επικολλάται, αλέκιστο, μη προσκολλημένο, μη επικολλημένο - «όπως το νερό στο άνθος του λωτού δεν προσκολλάται».

«Έτσι ο σοφός δεν προσκολλάται, σε ό,τι είναι ορατό, ακουστό ή αισθητό». «Έτσι» είναι η παρουσίαση της παρομοίωσης. «Σοφός». Σοφία ονομάζεται η γνώση... κ.λπ... υπερβαίνοντας την προσκόλληση και τη δίχτυ, αυτός είναι ο σοφός. «Κόλλημα»: υπάρχουν δύο κολλήματα - το κόλλημα της επιθυμίας και το κόλλημα της λανθασμένης άποψης... κ.λπ... αυτό είναι το κόλλημα της επιθυμίας... κ.λπ... αυτό είναι το κόλλημα της λανθασμένης άποψης. Ο σοφός, αφού εγκαταλείψει το κόλλημα της επιθυμίας, αφού παραιτήσει το κόλλημα της λανθασμένης άποψης, δεν κολλάει στο ορατό, δεν κολλάει στο ακουστό, δεν κολλάει στο αισθητό, δεν κολλάει στο συνειδητό, δεν προσκολλάται, δεν επικολλάται, αλέκιστος, μη προσκολλημένος, μη επικολλημένος, έχοντας βγει, απαλλαγμένος, ελεύθερος, αποδεσμευμένος, διαμένει με έναν νου χωρίς φραγμούς - «έτσι ο σοφός δεν προσκολλάται, σε ό,τι είναι ορατό, ακουστό ή αισθητό».

Γι' αυτό είπε ο Ευλογημένος -

«Όπως η σταγόνα νερού στο λωτό, όπως το νερό στο άνθος του λωτού δεν προσκολλάται·

έτσι ο σοφός δεν προσκολλάται, σε ό,τι είναι ορατό, ακουστό ή αισθητό».

48. Ο καθαρός δεν φαντάζεται με αυτό, δηλαδή με το ορατό, το ακουστό ή το αισθητό·

δεν επιζητεί εξαγνισμό με κάτι άλλο, διότι αυτός ούτε παθιάζεται ούτε αποπαθιάζεται.

«Ο καθαρός δεν φαντάζεται με αυτό, δηλαδή με το ορατό, το ακουστό ή το αισθητό». «Καθαρός»: «καθαρή» ονομάζεται η σοφία. Η σοφία που είναι κατανόηση... κ.λπ... μη αυταπάτη, διερεύνηση των φαινομένων, ορθή άποψη. Για ποιο λόγο «καθαρή» ονομάζεται η σοφία; Με αυτή τη σοφία η κακή σωματική συμπεριφορά έχει ταρακουνηθεί και πλυθεί και καλά πλυθεί και ξεπλυθεί, η κακή λεκτική

συμπεριφορά... κ.λπ... η κακή νοητική συμπεριφορά έχει ταρακουνηθεί και πλυθεί και καλά πλυθεί και ξεπλυθεί, η λαγνεία έχει ταρακουνηθεί και πλυθεί και καλά πλυθεί και ξεπλυθεί, το μίσος... η αυταπάτη... η οργή... η εχθρότητα... η περιφρόνηση... η θρασύτητα... η ζήλια... η τσιγκουνιά... η απάτη... η δολιότητα... η ισχυρογνωμοσύνη... η αντιζηλία... η αλαζονεία... η υπεροψία... η ματαιότητα... η αμέλεια... όλες οι νοητικές μολύνσεις... όλες οι κακές συμπεριφορές... όλες οι αναστατώσεις... όλοι οι πυρετοί... όλοι οι καύσωνες... όλες οι φαύλες νοητικές διαμορφώσεις έχουν ταρακουνηθεί και πλυθεί και καλά πλυθεί και ξεπλυθεί. Για αυτό το λόγο «καθαρή» ονομάζεται η σοφία.

Ή με την ορθή άποψη η λανθασμένη άποψη αποτινάσσεται και ξεπλένεται και πλένεται καλά και ξεπλένεται τελείως· με τον ορθό λογισμό ο λανθασμένος λογισμός αποτινάσσεται και ξεπλένεται και πλένεται καλά και ξεπλένεται τελείως· με την ορθή ομιλία η λανθασμένη ομιλία αποτινάσσεται και... με την ορθή πράξη η λανθασμένη πράξη αποτινάσσεται και... με τον ορθό βιοπορισμό ο λανθασμένος βιοπορισμός αποτινάσσεται και... με την ορθή προσπάθεια η λανθασμένη προσπάθεια αποτινάσσεται και... με την ορθή μνήμη η λανθασμένη μνήμη αποτινάσσεται και... με την ορθή αυτοσυγκέντρωση η λανθασμένη αυτοσυγκέντρωση αποτινάσσεται και... με την ορθή γνώση η λανθασμένη γνώση αποτινάσσεται και... με την ορθή απελευθέρωση η λανθασμένη απελευθέρωση αποτινάσσεται και ξεπλένεται και πλένεται καλά και ξεπλένεται τελείως.

Ή με την ευγενή οκταμελή οδό όλες οι νοητικές μολύνσεις... όλες οι κακές συμπεριφορές... όλες οι αναστατώσεις... όλοι οι πυρετοί... όλοι οι καύσωνες... όλες οι φαύλες νοητικές διαμορφώσεις έχουν ταρακουνηθεί και πλυθεί και καλά πλυθεί και ξεπλυθεί. Ο Άξιος με αυτούς τους παράγοντες καθαρισμού είναι προικισμένος, πλήρως προικισμένος, έχει προσεγγίσει, έχει πλήρως προσεγγίσει, έχει επιτύχει, έχει πλήρως επιτύχει, είναι εφοδιασμένος. Για αυτό ο Άξιος είναι καθαρός. Αυτός έχει αποτινάξει τη λαγνεία, έχει αποτινάξει το κακό, έχει αποτινάξει τη νοητική μόλυνση, έχει αποτινάξει τον πυρετό - καθαρός.

«Ο καθαρός δεν φαντάζεται με αυτό, δηλαδή με το ορατό, το ακουστό ή το αισθητό». Ο καθαρός δεν φαντάζεται το ιδωμένο, δεν φαντάζεται στο ιδωμένο, δεν φαντάζεται από το ιδωμένο, δεν φαντάζεται ότι το ιδωμένο είναι δικό μου· δεν φαντάζεται το ακουσμένο, δεν φαντάζεται στο ακουσμένο, δεν φαντάζεται από το ακουσμένο, δεν φαντάζεται ότι το ακουσμένο είναι δικό μου· δεν φαντάζεται το αισθητό, δεν φαντάζεται στο αισθητό, δεν φαντάζεται από το αισθητό, δεν φαντάζεται ότι το αισθητό είναι δικό μου· δεν φαντάζεται το συνειδητό, δεν φαντάζεται στο συνειδητό, δεν φαντάζεται από το συνειδητό, δεν φαντάζεται ότι το συνειδητό είναι δικό μου. Αυτό επίσης ειπώθηκε από τον Ευλογημένο - «"Υπάρχω", μοναχοί, αυτό είναι φαντασμένο· "αυτός είμαι εγώ", αυτό είναι φαντασμένο· "θα υπάρξω", αυτό είναι φαντασμένο· "δεν θα υπάρξω", αυτό είναι φαντασμένο· "θα είμαι υλικός", αυτό είναι φαντασμένο· "θα είμαι άυλος", αυτό είναι φαντασμένο· "θα έχω αντίληψη", αυτό είναι φαντασμένο· "δεν θα έχω αντίληψη", αυτό είναι φαντασμένο· "ούτε θα έχω ούτε δεν θα έχω αντίληψη", αυτό είναι φαντασμένο. Το φαντασμένο, μοναχοί, είναι αρρώστια· το φαντασμένο είναι απόστημα· το φαντασμένο είναι βέλος· το φαντασμένο είναι δυστύχημα. Γι' αυτό, μοναχοί, "θα διαμένουμε με νου που δεν φαντάζεται" - έτσι πρέπει να εξασκείστε, μοναχοί» - ο καθαρός δεν φαντάζεται με αυτό, δηλαδή με το ορατό, το ακουστό ή το αισθητό.

Δεν επιζητεί εξαγνισμό με κάτι άλλο. Ο καθαρός με άλλο τρόπο, με οδό μη-αγνότητας, με λανθασμένη πρακτική, με ατραπό που δεν οδηγεί στην απελευθέρωση, χωρίς τις εφαρμογές της μνήμης, χωρίς τις ορθές επίμονες προσπάθειες, χωρίς τις βάσεις πνευματικής δύναμης, χωρίς τις ικανότητες, χωρίς τις δυνάμεις, χωρίς τους παράγοντες της φώτισης, χωρίς την ευγενή οκταμελή οδό, αγνότητα, εξαγνισμό, πλήρη εξάγνιση, ελευθερία, απελευθέρωση, πλήρη απελευθέρωση, δεν επιθυμεί, δεν συναινεί, δεν ποθεί, δεν λαχταρά, δεν προσεύχεται για - δεν επιζητεί εξαγνισμό με κάτι άλλο.

Διότι αυτός ούτε παθιάζεται ούτε αποπαθιάζεται. Όλοι οι αδαείς κοσμικοί άνθρωποι παθιάζονται, αναφορικά με τον καλό κοσμικό άνθρωπο οι επτά ασκούμενοι αποπαθιάζονται· ο Άξιος ούτε παθιάζεται ούτε αποπαθιάζεται. Αυτός είναι αποπαθιασμένος λόγω της εξάλειψης του πάθους, επειδή είναι χωρίς πάθος· λόγω της εξάλειψης του μίσους, επειδή είναι χωρίς μίσος· λόγω της εξάλειψης της αυταπάτης, επειδή είναι χωρίς αυταπάτη. Αυτός έχει ολοκληρώσει τη διαμονή, έχει ασκήσει την καλή συμπεριφορά... κ.λπ... η περιπλάνηση στον κύκλο της γέννησης, του γήρατος και του θανάτου, δεν υπάρχει γι' αυτόν επαναγέννηση - διότι αυτός ούτε παθιάζεται ούτε αποπαθιάζεται.

Γι' αυτό είπε ο Ευλογημένος -

«Ο καθαρός δεν φαντάζεται με αυτό, δηλαδή με το ορατό, το ακουστό ή το αισθητό· δεν επιζητεί εξαγνισμό με κάτι άλλο, διότι αυτός ούτε παθιάζεται ούτε αποπαθιάζεται».

Πραγμάτευση της ομιλίας για το γήρας, έκτη.

ΠΑΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΑΥΤΗ ΤΗ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Η παρούσα μετάφραση αποτελεί μέρος του PaliVerse Project, της πρώτης πλήρους και ενιαίας αγγλικής μετάφρασης του Κανόνα Πάλι, μαζί με τα Σχόλια (Aṭṭhakathā) και τα Υποσχόλια (Ṭīkā) και συνοδεύεται από διαδραστικά εργαλεία μελέτης. Το PaliVerse είναι ένα έργο σε εξέλιξη. Οι μεταφράσεις που δημιουργούνται με τεχνητή νοημοσύνη βελτιώνονται συνεχώς μέσω αναθεωρήσεων και σχολίων από ειδικούς. Το παρόν κείμενο αποτελεί την πιο πρόσφατη μετάφραση κατά την ημερομηνία λήψης.

Ημερομηνία δημιουργίας PDF: 14 Σεπτεμβρίου 2026

ΠΩΣ ΝΑ ΠΑΡΑΘΕΣΕΤΕ ΤΗΝ ΠΗΓΗ

PaliVerse (2026). Ο Τριμερής Κανόνας. Ο Κανόνας των Ομιλιών. 5. Η συλλογή των μικρών κειμένων. 16. Η μεγάλη επεξήγηση. 6. Επεξήγηση της ομιλίας για τα γηρατειά έχει ανακτηθεί από το paliverse.org

© 2026 The PaliVerse Project · Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος
Κέντρο Μελέτης και Πρακτικής Βουδισμού Τεραβάδα
Αστική Μη Κερδοσκοπική Εταιρεία εγγεγραμμένη στην Ελλάδα
Το παρόν PDF μπορεί να διανέμεται ελεύθερα για σκοπούς μελέτης και πρακτικής.

PaliVerse.org